

BULETIN INFORMATIV AL OFICIULUI AVOCATULUI POPORULUI

2019
APRILIE - IUNIE

**AVOCATUL
POPORULUI
OMBUDSMAN**

OPINIA OMBUDSMANILOR: SITUAȚIA ÎN SFERA DREPTURILOR OMULUI ÎN ANUL 2018 NU S-A ÎMBUNĂȚĂȚIT, IAR ÎN UNELE DOMENII CHIAR S-A ÎNRĂUTĂȚIT.

Acesta este părerea Avocatului Poporului, Mihail Cotorobai, și Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, Maia Bănărescu, făcută publică la prezentarea Raportului anual al Ombudsmanului cu privire la respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în 2018 (<http://ombudsman.md/news/comunicat-de-presă>).

Avocatului Poporului consideră că se poate vorbi despre o degradare continuă în anul trecut a stării de lucruri în ceea ce privește accesul la justiție, libertatea de exprimare, respectarea drepturilor deținuților, de a alege și a fi ales, a dreptului la asistență medicală.

În alt context, Mihail Cotorobai a menționat că pe parcursul anului 2018 nu au fost înregistrate evoluții semnificative referitor la respectarea libertății individuale și siguranței persoanei, problema specifică rămânând a fi aplicarea excesivă a arestului preventiv.

Cu referire la statutul juridic al cetățenilor străini și apatrizilor, Ombudsmanul a reiterat punctul său de vedere făcut public în cazul grupului de persoane de origine turcă din administrația Liceului Teoretic moldo-turc „Orizont”, expulzat de către autorităților moldovenești sub pretextul existenței unor amenințări la adresa securității naționale: prin acțiunea menționată au fost sfidate în mod flagrant angajamentele internaționale privind respectarea drepturilor omului asumate de către Republica Moldova.

Vorbind despre situația în domeniul justiției, Mihail Cotorobai a menționat că reformele în sfera dată nu s-au soldat cu rezultatele scontate. Nu a fost adoptat un nou document de politici pentru asigurarea continuității reformei în sectorul justiției, pachetul de legi cu privire la crimele bazate

În contextul respectării dreptului la vot, Ombudsmanul a amintit de faptul că partenerii de dezvoltare și organismele internaționale și regionale de protecție a drepturilor omului au expus critici privitor la nevalidarea alegerilor locale din municipiul Chișinău, dar și modificarea sistemului electoral. Mihail Cotorobai a subliniat că a încercat să aducă claritate cu privire la exercitarea dreptului la vot de către cetățenii Republicii Moldova aflați peste hotarele țării și în acest scop a depus la Curtea Constituțională o sesizare, în care a considerat că cerința de prezentare exclusivă a pașaportului sau a livretului de marinar pentru exercitarea dreptului la vot de către cetățenii aflați peste hotare este disproporționată. Prin decizia din 14 ianuarie 2019, Curtea Constituțională a declarat însă inadmisibilă sesizarea Ombudsmanului.

S-au întesit cazurile de manipulare a informației și de distribuire a falsurilor. Independența editorială a mijloacelor de informare în masă a continuat să fie afectată de presiunile exercitate de către proprietarii mijloacelor de comunicare în masă, de interesele politice sau comerciale.

În opinia Ombudsmanului, în 2018 nu s-a îmbunătățit nici starea de lucruri privind accesul la informații. Persoanele, jurnaliștii sau reprezentanții societății civile au întâmpinat aceleași dificultăți în obținerea unor informații de interes public, cum ar fi procedura anevoioasă de obținere a informației; nerespectarea de către funcționarii publici a termenilor legali pentru oferirea acesteia; prezentarea parțială a informației solicitate sau neprezentarea acesteia; aplicarea Legii cu privire la petiționare în cazurile de solicitare a informației; ulterior acest act legislativ a fost abrogat, refuzul de prezentare a informației pe motivul protecției datelor cu caracter personal sau pentru ca aceasta ar prezenta un secret de stat.

În altă ordine de idei, Ombudsmanul a recomandat autorităților să asigure realizarea libertății întrunirilor fără restricții nejustificate și obstacole în drept și în practică și să ia măsuri corespunzătoare pentru a se asigura că organizatorii și participanții la întruniri nu se confruntă cu acte de intimidare, inclusiv interferențe din partea poliției înainte de organizarea întrunirilor.

Cît privește libertatea de exprimare, Avocatul Poporului a apreciat că anul 2018 a fost marcat de discursuri de ură în spațiul public, de atacuri asupra presei și de lipsă de reacții adecvate din partea instituțiilor de resort, de restricții impuse jurnaliștilor pentru accesul la evenimente și la unele informații de interes public pe ură și prejudecată.

Avocatul Poporului a relevat că dreptul la sănătate rămîne a fi unul dintre drepturile mai puțin respectate, în opinia populației, conform Studiului privind percepția drepturilor omului în Republica Moldova, realizat de Oficiul Avocatului Poporului în anul 2018. În pofida schimbărilor din sistemul de sănătate, implementării diverselor reforme, menite să îmbunătățească acest domeniu, beneficiarii serviciilor de sănătate au continuat să invoce în adresările la Ombudsman încălcarea drepturilor omului în domeniul ocrotirii sănătății, în special în privința: nerespectării condiției obținerii acordului informat al pacientului; nerespectarea eticii profesionale de către medici; lipsei de informare corectă; comunicarea defectuoasă medic-pacient; lipsei discreției în timpul acordării asistenței medicale (confidențialității); accesul limitat la tratament specializat; calitatea scăzută a serviciilor medicale; accesul limitat la asigurarea tratamentelor costisitoare; lipsa cadrului legal cu privire la malpraxis ș.a.

La compartimentul protecție socială de asemenea nu sunt atestate îmbunătățiri esențiale.

Vorbind despre respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, Mihail Cotorobai a apreciat modificarea articolului 51 al Constituției Republicii Moldova, prin schimbarea noțiunii „persoane handicapate” cu ”persoane cu dizabilități”, așa cum a recomandat în repetate rînduri în rapoartele sale anterioare.

Avocatul Poporului a atras atenția asupra concluziilor Comitetului European pentru Drepturile Sociale referitor la monitorizarea implementării Cartei Sociale Europene (revizuită) de către țara noastră: sistemul de securitate socială din Republica Moldova nu acoperă un procent semnificativ al populației; nu este adecvat cuantumul minim al ajutorului de șomaj, al pensiei pentru limită de vîrstă, al indemnizației în caz de boală.

Ombudsmanul mai apreciază faptul că în anul de referință a fost aprobat Programul național de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale din instituțiile rezidențiale gestionate de Agenția Națională Asistență Socială pentru anii 2018-2026 și Planul de acțiuni privind implementarea acestuia¹, care prevede realizarea procesului de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități din instituțiile rezidențiale, prin oferirea serviciilor sociale la nivel de comunitate și transformarea instituțiilor rezidențiale în centre regionale cu atribuții în dezvoltarea și prestarea serviciilor

¹ Hotărîrea Guvernului R. Moldova nr.893 din 12.09.2018 cu privire la aprobarea Programului național de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități intelectuale și psihosociale din instituțiile rezidențiale gestionate de Agenția Națională Asistență Socială pentru anii 2018-2026 și a Planului de acțiuni privind implementarea acestuia;

alternative la nivel de comunitate. În anul 2018 a avut loc și reforma procesului de stabilire a gradului de dizabilitate. Totuși, Avocatul Poporului atenționează asupra procedurii dificile de stabilire a gradului de dizabilitate. De asemenea, Ombudsmanul recomandă implementarea de către autorități a măsurilor de asigurare a accesibilității persoanelor cu dizabilități la infrastructură socială, stabilirea unui mecanism eficient de implementare și control asupra respectării cerințelor de accesibilitate la toate etapele, de proiectare, autorizare, execuție și exploatare a construcțiilor.

În Raport se mai vorbește despre situația îngrijorătoare privind respectarea drepturilor și libertăților omului în localitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului. Se menționează starea de lucruri în care se află persoanele plasate în Internatul Psihoneurologic din Tiraspol; înrolarea forțată în rîndurile "forțelor armate transnistrene"; problemele legate de documentarea cetățenilor din localitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și mun. Bender (Transnistria); cazuri ce țin de respectarea libertății individuale și siguranța persoanei, integritatea fizică și psihică; impedimentele existente în realizarea drepturilor la circulație, la proprietate, la asistență și protecție socială.

În același timp, Avocatul Poporului apreciază instituirea unei platforme de dialog despre drepturile omului între Chișinău și Tiraspol, dat fiind că este oferită posibilitatea de a discuta despre problemele cu care se confruntă persoanele din stânga Nistrului, în afara cadrului politic, dar reieșind din obligațiile de a respecta drepturile fundamentale ale omului. Totodată, pe această cale se reușește promovarea standardelor internaționale în domeniul drepturilor omului, pentru a fi preluate și implementate de către autoritățile de facto din regiune, dar și cunoașterea problemelor cu care se confruntă populația din regiune.

Cu referire la situația din locurile de detenție, Ombudsmanul apreciază că în prezent detenția persoanelor în țara noastră poate fi calificată ca detenție în detrimentul art.3 a Convenției și jurisprudenței europene. El a mai constatat că autoritățile penitenciare, contrar articolelor 2 și 3 CEDO, nu asigură evidența necesară cu privire la starea de sănătate a persoanei private de libertate și tratamentul livrat în perioada detenției; diagnosticul și îngrijirea medicală nu sunt prompte și adecvate (*ex: Cauza Cosovan, etc*).

Avocatul Poporului a observat că instanțele continuă să emită mandate de arest, în pofida restricției de a plasa în arest preventiv persoane cu maladii grave (art.176 CPP). Iar ANP, având la bază Ordinul 331/2006, tolerează detenția preveniților în condiții de penitenciar până la acutizarea stării sănătății acestora, astfel încât restabilirea sănătății lor să devină imposibilă.

Ombudsmanul mai notează că detenția peste 72 ore în izolatoarele de detenție preventivă continuă să fie aplicată. Printre motivele aflării peste termenul de 72 ore se invocă lipsa actelor de identitate, în special, menținerea plasării la solicitarea procurorilor sau judecătorilor. Ombudsmanul accentuează că asemenea practici urmează a fi abolite. Detenția în izolatoarele poliției nu poate depăși 72 ore, această normă este imperativă și urmează a fi respectată. Nici un act nu poate depăși garanțiile fundamentale.

Totodată, **Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Maia Bănărescu**, apreciază efortul statului în asigurarea respectării drepturilor copilului, însă atestă existența unor numeroase probleme de sistem în toate domeniile drepturilor copilului. În opinia sa, politicile statului pe segmentul drepturile copilului sunt implementate defectuos din cauza lipsei unor mecanisme și proceduri eficiente de realizare, dar și din cauza lipsei de atitudine, incompetenței unor funcționari cu atribuții în sfera drepturilor copilului.

Cu referire la respectarea dreptului copilului la nume și cetățenie, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului menționează că problemele cu privire la documentarea copiilor, în special a copiilor din stânga Nistrului, nu au fost soluționate, un impediment major fiind factorul uman care tergiversează procedura documentării (necunoașterea cadrului normativ, nerespectarea procedurilor interne de lucru).

De jure, situația copiilor din regiunea din stânga Nistrului este necunoscută de către autoritățile constituționale ale Republicii Moldova. Ombudsmanul Copilului nu are acces pe teritoriul din stânga Nistrului, ceea ce reprezintă un obstacol serios în monitorizarea respectării drepturilor copiilor din această regiune.

La compartimentul dreptul copiilor la familie, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului constată că rămâne actuală problema ce ține de stabilirea graficului de întreveneri în cazul divorțului părinților și stabilirii domiciliului copilului cu unul din părinți. O altă problemă la acest compartiment o reprezintă scoaterea ilegală a copilului din țară fără acordul celuilalt părinte, respectiv Ombudsmanul Copilului sesizează faptul că nici părinții, nici autoritățile nu au soluții pertinente pentru situația în cauză.

Ombudsmanului Copilului reiterează recomandările sale anterioare privind respectarea drepturilor copiilor cu dizabilități din studiile tematice Raportul tematic „Incluziunea socială a copiilor cu tulburări din spectru autist în Republica Moldova”², Raportul special „Evaluarea situației copiilor plasați în casele internat pentru copii cu deficiențe mintale Orhei și Hâncești în proces de

² http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2018/10/raport_tematic_autismul_0.pdf

dezinstituționalizare”³, „Raportul cu privire la incluziunea socială a copiilor cu dizabilități senzoriale”.

Ombudsmanul Copilului apreciază efortul statului de a majora cuantumul unor prestații sociale pentru copii și familii cu copii, dar accentuează că, potrivit ultimelor date statistice, natalitatea în Republica Moldova este într-o continuă descreștere⁴ : de la aproximativ 38 de mii de copii născuți în anii 2014-2015, la 34 de mii în anul 2017. Ombudsmanul Copilului conchide că în asemenea condiții în aproximativ 15-20 de ani Republica Moldova riscă să ajungă la o rată a populației îmbătrânite de circa 70%. Maia Bănărescu pledează pentru adoptarea unor politici în domeniul protecției: „drepturilor viitoarelor generații”.

Un alt subiect problematic tratat de Avocatul Poporului pentru drepturile copilului sunt decesele copiilor de vârstă fragedă din cauza neglijenței părinților/reprezentanților legali sau altor persoane în grija cărora se află aceștia. În anul trecut numărul copiilor-victime ale infracțiunilor prevăzute în Codul Penal, Cap. II „Infracțiuni contra vieții și sănătății persoanei”, este de 91 față de 23 din perioada anului 2017⁵. Maia Bănărescu s-a referit și la problemele ce țin de respectarea dreptului la viață a copilului născut prematur. Conform datelor statistice, anual sunt în mediu de 2000 de nașteri premature, ceea ce reprezintă 7% din totalul de nașteri⁶.

În contextul dreptului la sănătate, Ombudsmanul Copilului și-a reafirmat poziția sa privind vaccinarea obligatorie a copiilor și a indicat asupra obligativității părinților de a asigura vaccinarea copiilor și a celei a autorităților publice de a asigura calitatea vaccinului, cât și a respectării cu severitate a condițiilor medico-sanitare în procesul de vaccinare.

Ombudsmanul Copilului reiterează că problemele privind dreptul la educație abordate în Raportul privind respectarea drepturilor copiilor pentru anii precedenți (2016, 2017) rămân actuale, fiind abordate insuficient de către instituțiile de resort. Nu au fost luate în calcul nici recomandările Ombudsmanului privind incluziunea educațională a copiilor cu dizabilități.

În altă ordine de idei, Ombudsmanul notează că numărul copiilor condamnați în Republica Moldova rămâne în linii mari unul constant, fapt ce demonstrează că

³ http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2018/10/raport_diz_2017_red_0.pdf

⁴ <http://statbank.statistica.md/pxweb/pxweb/ro/20%20Populatia%20si%20procesele%20demografice/20%20Populatia%20si%20procesele%20demograficePOP030/POP030100.px/table/tableViewLayout1/?rxid=2345d98a-890b-4459-bb1f-9b565f99b3b9>

⁵ <http://politia.md/ro/advanced-page-type/rapoarte-si-evaluari?page=3>

⁶ <http://ombudsman.md/news/fiecare-copil-are-dreptul-la-cea-mai-buna-stare-de-sanatate-si-a-beneficia-de-servicii-medicale-de-inalta-calitate-tratament-si-recuperare/>

politica statului în domeniul prevenirii și combaterii infracționalității în rândul copiilor este inefficientă și necesită îmbunătățiri.

O problemă analizată de Avocatul Poporului pentru drepturile copilului în Raport este situația copiilor cu vârsta 0-3 ani, care se află în instituțiile de detenție împreună cu mamele lor care își ispășesc pedeapsa cu închisoarea și a femeilor însărcinate din penitenciare. Ombudsmanul Copilului a mai abordat și problemele ce țin de situația persoanelor deținute care au depășit vârsta de 18 ani și care solicită ispășirea pedepsei în continuare în penitenciarul pentru minori. Ombudsmanul Copilului consideră că, deși deținutul a depășit termenul de vârstă prestabilit de Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, transferul condamnatului în penitenciarul pentru adulți va avea un impact negativ asupra dezvoltării continue, determinată prin stoparea procesului educațional, încadrarea în subcultura criminală, circumstanțe care micșorează șansele acestuia de reintegrare calitativă în societate.

La prezentarea concluziilor ombudsmanilor privind situația referitoare la respectarea drepturilor omului în Republica Moldova au participat reprezentanți ai Ministerului Sănătății, Muncii, Protecției Sociale, ai Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, Centrului de Metrologie Aplicată și Certificare, Centrului pentru Achiziții Publice Centralizate în Sănătate, Agenției Naționale pentru Sănătate Publică, directori și reprezentanți ai unor importante instituții medico-sanitare din țară (<http://ombudsman.md/news/comunicat-de-presa-5/>).

PREZENTAREA PUBLICĂ A RAPORTULUI „EVALUAREA NIVELULUI DE ASIGURARE A DREPTULUI PACIENTULUI”

Pe data de 10 aprilie 2019, Avocatul Poporului, Mihail Cotorobai, a făcut publice concluziile Raportului „Evaluarea nivelului de asigurare a dreptului pacientului la siguranța și calitatea echipamentelor medicale”, realizat de către angajații Instituției Ombudsmanului

(<http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2019/04/RAPORT-MEDICINA-RED.pdf>).

În Raport se spune că potențialul tehnologic al dispozitivelor medicale din cadrul instituțiilor medico-sanitare publice este depășit moral și fizic, cu deficiențe majore și determină calitatea actului medical, că multe echipamente din secțiile de diagnosticare și secțiile chirurgicale sunt cu grad mare de uzură și fără de verificare metrologică. **Unele dispozitive aflate în dotarea instituțiilor medicale au o durată de exploatare de până la 40 de ani (normele internaționale fiind până la 10 ani). Din numărul total de aparate Roentgen raportate de instituții la momentul evaluării (34 aparate), 65% au o uzură de la 75 la 100%, ceea ce indică un risc de prejudiciu pentru pacienți și personalul care lucrează cu aceste dispozitive.**

Gradul de dotare a unităților de primire urgentă (UPU) de tip III și reanimare și terapie intensivă (RTI) ale instituțiilor cu UPU tip III la nivel național constituie în medie 67%, ceea ce nu corespunde normativelor aprobate. Circa o treime din instituțiile spitalicești raportează deficit de unele echipamente necesare, obligatorii conform standardului de dotare a UPU.

Se constată lipsa de echipamente necesare în stările de urgență pentru viață.

Majoritatea instituțiilor (80%) raportează un număr insuficient de monitoare pentru monitorizarea parametrilor vitali, care nu acoperă numărul de paturi în secția RTI din instituție. Dacă numărul monitoarelor pare a fi suficient, acestea au un grad înalt de uzură și nu corespund necesităților unui act medical calitativ. Unele instituții raportează acoperire de 50 sau chiar 45%, ceea ce înseamnă că, practic, fiecare al doilea pat cu pacient în stare gravă, care necesită monitorizare, nu este dotat cu astfel de sistem.

În Raport se mai spune că multe echipamente medicale nu au pașapoarte tehnice, ceea ce face imposibilă monitorizarea lucrului acestora. Din cauză că nu sunt suficiente mijloace alocate pentru asigurarea verificării echipamentelor medicale, pentru întreținerea și repararea dispozitivelor medicale din dotare (atât capacități de personal, cât și dispozitive adecvate de testare și calibrare) există riscuri pentru siguranța pacienților.

Se atestă o lipsă acută a specialiștilor în domeniul ingineriei biomedicale privind întreținerea, verificarea și utilizarea dispozitivelor medicale. Lipsesc criteriile de selectare a instituțiilor, care necesită modernizare, reieșind din prioritățile sectorului sănătății. Calitatea serviciilor medicale obținute în rezultatul unei astfel de situații, în consecință, generează probleme legate de evoluția maladiilor și stabilirea tratamentului optim și în timp util.

În Raport se mai constată faptul că sistemul de sănătate nu dispune de un document strategic în domeniul managementului dispozitivelor medicale, de reglementări

tehnice, standarde minime de dotare a instituțiilor medico-sanitare de diferit nivel, dar nici de capacități instituționale și funcționale suficiente pentru implementarea integrală a Legii cu privire la dispozitivele medicale nr. 102 din 09.06.2017. În Raport, Avocatul Poporului face mai multe recomandări pentru ameliorarea stării de lucruri.

DECLARAȚII ALE OMBUDSMANILOR

DECLARAȚIA AVOCATULUI POPORULUI, MIHAIL COTOROBAI, ÎN CONTEXTUL ÎMPLINIRII A 10 ANI DE LA EVENIMENTELE DIN 7 APRILIE 2009

În contextul împlinirii a 10 ani de la evenimentele din 7 aprilie 2009, Avocatul Poporului, Mihail Cotorobai, a constatat că lecția de acum un deceniu nu a fost pe deplin învățată chiar dacă autoritățile au întreprins mai multe acțiuni de ordin legislativ și instituțional. (<http://ombudsman.md/news/declaratia-avocatului-poporului-mihail-cotorobai-in-contextul-implinirii-a-10-de-la-evenimentele-din-7-aprilie-2009/>).

Cu ocazia a 10 ani de la evenimentele din 7 aprilie 2009, Mihail Cotorobai a amintit că principiile democratice presupun reguli care urmează a fi respectate de ambele părți, atât de cetățeni, cât și de către autorități. Protestînd cetățenii avertizează puterea că nu sunt de acord cu acțiunile guvernanților sau că autoritățile nu au ținut cont de voința, interesele și aspirațiile oamenilor. Dreptul la siguranța persoanei, la integritatea fizică și psihică, libertatea de întrunire, dreptul la libertatea opiniei și exprimării sunt indisolubile proceselor democratice și nu pot fi acceptate nici un fel de derogări, în afară de cele prevăzute expres de lege și standardele internaționale, s-a menționat în declarație. Mihail Cotorobai a mai atenționat asupra faptului că autoritățile moldovenești au de lichidat restanțe la compartimentul drepturile politice și civile și a îndemnat guvernanții să acționeze astfel încît democrația să fie o valoare ocrotită în țara noastră.

REAȚII LA SEMNALE PRIVIND ÎNCĂLCAREA DREPTURILOR OMULUI

Angajații Oficiului Avocatului Poporului au verificat alegerile de rele tratamente care i-ar fi fost aplicate lui Gheorghe Petic în Penitenciarul nr.13.

S-a constatat că acestea parțial s-au adevărit – condițiile de detenție în subsolul instituției penitenciare respective, inclusiv celula în care era deținut Gheorghe Petic, erau contrare prevederilor art.3 al Convenției europene pentru drepturile omului. Avocatul Poporului a făcut mai multe recomandări administrației penitenciarului pentru ameliorarea situației lui Gheorghe Petic.

Avocatul Poporului a recomandat încetarea oricăror forme de abuz, identificarea posibilității de strămutare a lui Gheorghe Petic din celula respectivă, evaluarea condițiilor sanitaro-igienice a celulelor postului nr.13 (subsol), asigurarea calității și eficienței îngrijirilor medicale acordate lui Petic, sistarea activității celulelor postului nr.13, în măsura posibilității, sau identificarea unor soluții eficiente pentru eradicarea igrasiei abundente. Recomandările au fost acceptate de administrația Penitenciarului nr. 13

(<http://ombudsman.md/news/comunicat-de-presa-6/>).

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la alegerile de rele tratamente asupra unui militar al Brigăzii militare 2 „Ștefan cel Mare” din mun. Chișinău.

La 03 iunie 2019, pe rețeaua de socializare „Facebook” au fost plasate fotografii și un mesaj cu privire la alegerile de rele tratamente față de un militar al Brigăzii militare nr.2 din Chișinău.

Avocatul Poporului a dispus verificarea alegerilor respective și la scurt timp angajații Direcției prevenirea torturii au efectuat o vizită de documentare în unitatea militară. A fost inițiată o anchetă de serviciu în comun cu Inspectoratul militar al Ministerului Apărării.

La fel, Procuratura Chișinău a fost informată despre faptele depistate. Subofițerul care a admis acte de violență față de trei militari și-a recunoscut vina și a fost arestat, iar victimele – plasate în Spitalul clinic militar din Chișinău în vederea examinării medicale.

Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a condamnat încălcarea de către postul de televiziune Prime a standardelor naționale și internaționale privind

reflectarea subiectelor legate de drepturile copilului și și-a exprimat dezacordul cu poziția Consiliului Audiovizualului pe cazul dat. (ombudsman.md/news/avocatul-poporului-pentru-drepturile-copilului-maia-banarescu-condamna-incalcarea-standardelor-internationale-si-nationale-privind-domeniul-protectiei-copilului-admise-de-mass-media/).

Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a examinat apelul public al Consiliului de Presă din Republica Moldova nr. 16/05 din 20 mai 2019 și Decizia Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova nr. 20/67 din 17 mai 2019 cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării emisiunii *Vorbește Moldova*, cu subiectul „Te iubesc, părinte”, difuzată de postul de televiziune „Prime”. Ombudsmanul Copilului și-a exprimat dezacordul cu răspunsul autorității competente (Consiliul Audiovizualului) și poziția abordată de aceasta, considerând argumentele aduse contradictorii și irelevante.

Ombudsmanul e de părere că instituția media nu a ținut cont de interesul copilului și de acordul părinților și al copilului. Maia Bănărescu mai amintește că în Comentariul General nr. 14 (2013) al Comitetului ONU pentru drepturile copilului se evidențiază că **evitarea revictimizării copilului** care a suferit de pe urma unui abuz fizic, psihologic sau sexual constituie unul din conceptele realizării interesului superior al copilului, în coroborare cu art. 19 și 39 din Convenție (protecția față de abuz și neglijare și îngrijirea recuperatorii).

Ombudsmanul copilului a apreciat drept ambiguă decizia Consiliului Audiovizualului, precum și Acordul de prelucrare a datelor cu caracter personal elaborat de „General Media Group Corp” SRL semnat de mama copilului. Cu toate că art. 9 al Deciziei CCA nr. 99 din 19 iulie 2012 prevede obligativitatea prezenței unui acord și din partea copilului, în decizia CCA se face referire doar la acordul mamei minorei.

Avocatul Poporului pentru drepturile copilului mai notează că, prin invitarea în platou a mamei, bunicii și a tatălui biologic ai minorei, au fost încălcate prevederile Legii nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal pentru că participarea la emisiune a rudelor apropiate a permis **identificarea** ulterioară a minorei.

Ombudsmanul mai consideră că în cadrul emisiunii vizate s-a încălcat și normele noului *Cod Deontologic al Jurnalistului din Republica Moldova*, care prevede în punctul 3.15 că” *jurnalistul nu profită de starea de vulnerabilitate a persoanelor și de necunoașterea de către acestea a drepturilor și libertăților lor, precum și nu le încurajează să recurgă la acțiuni umilitoare și care lezează demnitatea umană*”.

În temeiul celor menționate, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a constatat că emisiunea *Vorbește Moldova*, cu subiectul „Te iubesc, părinte”, difuzată de postul de televiziune „Prime”, a fost derulată cu încălcarea standardelor internaționale și naționale din domeniul protecției copilului.

În atenția Avocatului Poporului pentru drepturile copilului se află cazul unei familii evacuate silit din apartament de către executorul judecătoresc. (ombudsman.md/news/cazul-mamei-cu-3-copii-evacuata-silit-din-apartament-in-vizorul-avocatului-poporului-pentru-drepturile-copilului/).

Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii, Ministerului Justiției, Procuraturii Generale și Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești să efectueze controlul circumstanțelor acestui caz, în limita competenței funcționale, și să întreprindă măsurile necesare, cu atragerea după caz la răspundere a persoanelor responsabile de situația creată. Acest caz continuă să fie monitorizat de Ombudsmanul Copilului, care va interveni, după necesitate, în instanța de judecată cu opinie.

PROPUNERI DE PERFECTIONARE A LEGISLAȚIEI ȘI SESIZĂRI LA CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Avocatul Poporului pledează pentru ca serviciile bancare să devină mai accesibile pentru persoanele cu deficiențe de vedere.

Ombudsmanul a propus instituirea obligativității adaptării sau adaptării graduale a bancomatelor la necesitățile persoanelor cu deficiențe de vedere, dar și reglementarea procedurii de aplicare a semnăturii speciale (facsimile) de către persoanele cu deficiențe de vedere severe pe documentele și actele bancare furnizate de instituțiile financiare.

Într-un demers către Guvernatorul Băncii Naționale a Moldovei și ministrul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Avocatul Poporului a recomandat crearea unui grup de lucru pentru a examina oportunitatea de a modifica și completa legislația în vigoare privitor la reglementarea procedurii de aplicare a semnăturii speciale (facsimile) de către persoanele cu deficiențe de vedere severe, inclusiv pe documentele și actele bancare furnizate de instituțiile financiare. De asemenea, Ombudsmanul a propus inițierea procedurii de reglementare a obligativității adaptării sau adaptării graduale a bancomatelor la necesitățile persoanelor cu deficiențe de vedere.

Avocatul Poporului a recomandat că în procesul de inițiere a procedurii de perfecționare a cadrului normativ să fie consultate persoanele cu dizabilități și/sau organizațiile neguvernamentale care asigură protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Problema privind utilizarea semnăturii facsimil pentru semnarea documentelor bancare a fost abordată de către o persoană cu deficiențe de vedere, căreia reprezentanții BC "Moldindconbank" SA nu i-au permis aplicarea acestei semnături.

Utilizarea semnăturii speciale de către persoanele nevăzătoare ar putea înlesni accesul persoanelor cu dizabilități de vedere severă la serviciile bancare, financiare, administrative, publice, servicii de educație, medicină, cultură, sport, comunale etc.

Avocatul Poporului propune includerea în categoria victimelor represiunilor politice a tuturor persoanelor care au avut de suferit de pe urma represiunilor

O propunere în acest sens de perfecționare a legislației a fost expediată în adresa Parlamentului Republicii Moldova și Ministerului Justiției.

Avocatul Poporului a propus inițierea procedurii de modificare și completare a art.2 din Legea nr.1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice și art.1 al Legii nr.296 din 23 noiembrie 1994, astfel încât în categoria victimelor represiunilor politice să fie incluse toate persoanele care au avut de suferit de pe urma represiunilor, fără nicio discriminare.

Ombudsmanul consideră că prevederile în vigoare generează un tratament discriminatoriu prin excluderea de sub protecția Legii nr.1225 –XII din 8 decembrie 1992, din rîndurile victimelor represiunilor politice, a copiilor născuți în locurile de represiune, proveniți din căsătorii încheiate după represiune sau din afara căsătoriei.

Avocatul Poporului a propus Parlamentului Republicii Moldova inițierea procedurii de completare a art.1 al Legii nr.121 din 03.05.2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație, cu pct.9), care vizează victimele reabilitate ale represiunilor politice din perioada anilor 1917–1990.

Avocatul Poporului consideră că victimele represiunilor politice care locuiesc în Republica Moldova sunt dezavantajate în raport cu semenii săi. Asta deoarece conform legislației cetățenii Republicii Moldova, victime ale represiunilor politice, cărora li s-a stabilit și li se acordă pensie sau alocație în alt stat decît Republica Moldova nu pot pretinde la stabilirea și plata alocației lunare menționate.

Avocatul Poporului accentuează că odată cu acordarea statutului de victimă a represiunilor politice, în temeiul art. 2 din Legea 1992 privind reabilitarea

victimelor represiunilor politice, statul și-a asumat angajamentul să reabiliteze, să reintegreze victimele represiunilor politice în drepturile lor politice, sociale și cetățenești, precum și să le compenseze pagubele materiale survenite în urma samavolniciei regimului totalitar.

Însăși faptul că persoana a fost recunoscută victimă a represiunilor politice prezumă dreptul de a beneficia de măsurile de protecție socială specială stabilite, fără nici o diferențiere fondată pe anumite criterii.

Din acest punct de vedere, Avocatul Poporului consideră, că Legea nr. 121 din 03.05.2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație necesită a fi modificată pentru a asigura realizarea deplină a dreptului la asistență socială tuturor victimelor represiunilor politice.

Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a propus Ministerului Educației, Culturii și Cercetării să examineze în comun cu Ministerul Finanțelor oportunitatea modificării tabelului 1 din anexa nr.7, a Legii nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, astfel încât să fie respectat principiul nediscriminării în realizarea dreptului la muncă pentru toate cadrele didactice.

Potrivit noilor modificări, la compartimentul "Personal didactic și personal științifico-didactic, inclusiv cu funcții de conducere" au fost stabilite două diferențieri la stabilirea clasei de salarizare a cadrelor didactice: învățător și profesor.

Diferențierea este stabilită prin codul funcției (E4018 și E4019), clasa de salarizare (56 și 54), dar și coeficientul de salarizare (3,16 și 3,03), care în consecință influențează asupra cuantumului salariului de bază.

În conformitate cu reglementările Codului educației, cadrele didactice sunt puse pe picior de egalitate, indiferent că activează în învățământul primar sau gimnazial. Avocatul Poporului consideră că salariul de bază trebuie să fie identic, pe când salariul lunar poate fi diferit, în funcție de anumite circumstanțe: stagiul de cotizare, sporul de performanță, gradul profesional, etc.

În opinia Ombudsmanului, aplicarea claselor de salarizare diferite instituie prevederi discriminatorii la stabilirea salariilor de bază pentru cadrele didactice din învățământul preuniversitar (primar, gimnazial și liceal). Astfel, salariile de bază pentru cadrele didactice din învățământul primar este diminuat în raport cu al celorlalte cadre didactice, care desfășoară activități didactice conform standardelor uniforme ale Ministerului Educației, Culturii și Cercetării.

Reieșind din cele expuse, Avocatul Poporului e de părere că Legea nr. 270 din 23.11.2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar a fost

elaborată fără a ține cont de prevederile Codului educației, care are o forță juridică superioară acesteia. Respectiv, diferențierea salariului de bază a învățătorului și profesorului nu are o justificare juridică. Totodată, Avocatul Poporului consideră că reglementările menționate contravin principiului nediscriminării, echității și coerenței, în sensul asigurării tratamentului egal și a remunerării egale pentru muncă de valoare egală.

ACTIVITATEA DE PROTECȚIE ȘI PROMOVARE A DREPTURILOR COPILULUI

Pe 4 aprilie curent, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Maia Bănărescu, cu suportul autorităților centrale, a reușit să se întâlnească cu elevi din cadrul Liceului Teoretic „Alexandru cel Bun”, care se află pe teritoriul controlat de autoritățile neconstituționale transnistrene.

Respectarea drepturilor copiilor din această zonă reprezintă o prioritate pentru Ombudsmanul Copilului. De la începutul exercitării mandatului său, Maia Bănărescu a întreprins mai multe tentative de a stabili anumite relații cu persoanele responsabile de protecția drepturilor copilului din teritoriul necontrolat, dar fără de succes. În acest context, evenimentul organizat cu suportul viceprim-ministrului pentru Reintegrare a reprezentat un succes incontestabil.

În cadrul întâlnirii, Ombudsmanul Copilului a vorbit cu elevii despre rolul Instituției Naționale de Protecție a Drepturilor Omului, despre competențele sale privind protecția drepturilor copilului. De asemenea, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului s-a referit la activitatea sa de consultare a opiniei copilului în cadrul procesului decizional. Maia Bănărescu a fost plăcut surprinsă să constate faptul că o parte din elevii prezenți la întrunire au reușit să ajungă și la Forumurile naționale de consultare a opiniei copiilor, organizate anual de către acesta. Copii au discutat cu Ombudsmanul despre mai multe subiecte din domeniul protecției drepturilor copilului. La finalul întâlnirii Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a invitat elevii să participe în continuare la Forumurile naționale organizate de Ombudsman și la concursul pentru selectarea membrilor Consiliului consultativ de pe lângă Ombudsmanul Copilului.

După întâlnirea cu copiii, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a avut o discuție cu directorul instituției de învățământ și cu pedagogii. Profesorii au abordat diverse probleme din domeniul educațional și alte domenii în care s-au confruntat cu unele probleme.

Peste câteva luni Avocatul Poporului pentru drepturile copilului Maia Bănărescu a primit în vizită un grup de copii de la Internatul pentru copiii rămași fără îngrijire părintească din Bender.

Copiii și Ombudsmanul lor au continuat discuțiile inițiate la 4 aprilie curent în cadrul vizitei la Liceul „Alexandru cel Bun” din aceeași localitate unde își fac studiile copiii. Discuțiile s-au referit la asigurarea respectării drepturilor copiilor rămași fără îngrijire părintească la educație, accesul la învățământul superior, asistență și protecție socială, problemele locative după atingerea vârstei majoratului etc. Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a luat cunoștință cu materialele decadelor familiei la care recent au participat copiii.

Ombudsmanul Copilului a asigurat că va depune toată diligența pentru a contribui la respectarea drepturilor copiilor aflați în regiunea necontrolată de către autorități.

De asemenea, Maia Bănărescu a însoțit copiii în Parlamentul Republicii Moldova, îndeplinind astfel promisiunea dată copiilor anterior de a facilita organizarea unei vizite la această importantă instituție.

Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Maia Bănărescu, s-a întâlnit, pe 13 mai curent, cu autoritățile tutelare teritoriale și locale din UTA Găgăuzia în cadrul mesei rotunde „Rolul organelor tutelare în procesul de apărare a dreptului copilului la familie”.

La evenimentul organizat cu ocazia Zilei Internaționale a Familiei au mai participat adjunctul bașcanului O. Tanasoglo, avocați, notari, executori judecătorești și reprezentanți ai organelor de tutelă. (ombudsman.md/news/ombudsmanul-copilului-maia-banarescu-respectarea-dreptului-la-familie-este-un-imperativ-pentru-dezvoltarea-cresterea-si-bunastarea-copilului/)

Maia Bănărescu a menționat că autoritățile tutelare sunt cei mai importanți actori în asigurarea protecției drepturilor copilului, în special în procesul de respectare a dreptului copilului la familie. Reprezentanților autorităților tutelare le revin atribuțiile primare de a asigura asistență și protecție copiilor aflați în situație de risc, precum și în alte cazuri cu implicarea copiilor. În orice acțiune autoritățile trebuie să țină cont de interesul superior al copilului și opinia acestuia în chestiunile care-l vizează, a mai subliniat Ombudsmanul Copilului. Actele elaborate de autoritățile tutelare trebuie să fie conforme legislației și să conțină informații exhaustive și bine argumentate, condiții care ar îmbunătăți calitatea documentelor.

Problemele din sfera dată au fost analizate de către Ombudsmanul Copilului în Studiul tematic „Analiza activității autorităților tutelare – structura teritorială de asistență socială și protecția familiei, în rezultatul examinării modelelor de acte întocmite”

(http://old.ombudsman.md/sites/default/files/document/attachments/analiza_activitatii_daspf_0.pdf), elaborat de OAP în 2016.

Participanții la reuniune au avut posibilitatea să discute dificultățile cu care se confruntă, cât și soluțiile pentru unele cazuri individuale.

Ombudsmanul Copilului a precizat că urmare a dialogului cu autoritățile tutelare din mai multe raioane, problemele invocate vor fi prezentate Ministerului Sănătății, Muncii, și Protecției Sociale și identificate soluții pentru ameliorarea situației în domeniul respectiv.

Pe 15 mai 2019, la inițiativa Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, Maia Bănărescu, în parteneriat cu Direcția municipală pentru protecția drepturilor copilului, a avut loc o masă rotundă cu participarea asistenților parentali profesioniști din cadrul Serviciului Asistență Parentală Profesionistă din municipiul Chișinău. Activitatea a fost organizată în contextul Zilei Internaționale a Familiei, marcate la 15 mai.

În cadrul mesei rotunde, asistenții parentali profesioniști au abordat mai multe probleme cu care se confruntă zilnic: situația materială precară pe care o au familiile în care sunt plasați copiii în acest serviciu, imposibilitatea de a beneficia de buletin de boală atunci când copiii sunt bolnavi, salariul care este achitat doar pentru 7 ore de muncă, cu toate că asistenții parentali îngrijesc de copil timp de 24 ore.

Participanții au mai invocat că unii copii plasați în Serviciul Asistență Parentală Profesionistă, din cauza problemelor de sănătate, au nevoie de cărucior, dar nu au bani ca să-l procure.

De asemenea, s-a vorbit și despre incompetența unor reprezentanți ai autorităților tutelare din cadrul suburbiilor din municipiul Chișinău, care nu întreprind măsurile necesare pentru a stabili statutul copiilor. S-a vorbit și despre lipsa serviciilor pentru această categorie de copii, precum și despre faptul că la atingerea majoratului ei rămân în afara sistemului, fără surse de existență și suport necesar.

În contextul Zilei Internaționale a Familiei și al Zilei Internaționale a Copiilor, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Maia Bănărescu, a ținut pe 24 mai o lecție publică la Penitenciarul nr.10 Goian cu tema „Rolul familiei în procesul de resocializare a copiilor care ispășesc pedeapsa cu privațiune de libertate”.

Ombudsmanul Copilului le-a reamintit copiilor despre posibilitatea de a se adresa la Oficiul Avocatului Poporului și i-a îndemnat să nu ezite să uzeze de aceste

oportunități în cazul în care consideră că drepturile lor au fost încălcate. De asemenea, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a înmânat instituției penitenciare un set de cărți, literatură artistică, pentru fondul de carte al instituției și un panou informativ despre instituția Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, care va fi afișat într-o zonă accesibilă pentru copii.

La eveniment au fost prezenți și reprezentanții Centrului de Inovare și Politici din Moldova și formatorii cursului de formare juridică pentru copii „Edu Juris” din Moldova. Conducătorul grupului de formatori, judecătorul român Cristi Danileț a ținut un discurs în fața copiilor, informându-i despre drepturile, dar și responsabilitățile care le revin, inclusiv privind asigurarea/respectarea drepturilor procesuale de care dispun. Un accent aparte a fost pus pe importanța familiei în procesul de resocializare a copiilor din detenție.

Avocatul Poporului pentru drepturile copilului s-a întâlnit cu deținutele cu copii mici din penitenciarele Rusca și Pruncul. Întâlnirea cu patru mame aflate în detenție cu copiii lor (cu vârsta de până la 3 ani) de la Penitenciarul nr.7 – Rusca și alte opt mame și copii acestora de la Casa Mamei și a Copilului din cadrul Penitenciarul nr.16-Pruncul a avut loc pe 22 mai 2019, la inițiativa Ombudsmanului Copilului și cu suportul Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Maia Bănărescu le-a adus micuților cărți, jucării, hăinuțe și i-a surprins cu un spectacol interactiv, prezentat de actorii de la Teatrul de Păpuși „Licurici”, unde personajele principale i-au învățat cât de important este să comunici frumos cu cei din jur.

Totodată, în contextul acestei vizite, dar și în baza solicitărilor primite de la un minor de la Penitenciarul nr.10 Goian, Ombudsmanul Copilului s-a întâlnit cu mama acestuia, deținută la Penitenciarul nr.7 – Rusca.

Ombudsmanul Copilului a discutat și cu reprezentanții administrației ANP despre posibilitățile de a facilita condițiile de comunicare între membrii familiei, în condițiile în care aceștia sunt privați de libertate.

Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Maia Bănărescu, a discutat cu factori de decizie și cu experți diverse probleme ce țin de acordarea serviciilor medicale în cazul copiilor născuți prematur. (ombudsman.md/news/masa-rotunda-despre-calitatea-serviciilor-medicale-pentru-copii-nascuti-prematur/)

Schimbul de opinii a avut loc pe 31 mai 2019 în cadrul mesei rotunde „Problemele prematurității în Republica Moldova: realizări și acțiuni pentru identificarea soluțiilor”, organizată de către Ombudsmanul Copilului în colaborare cu Asociația

Națională a copiilor născuți prematur din Republica Moldova „Vitae”. Obiectivul principal al mesei rotunde a fost evaluarea acțiunilor întreprinse de autorități urmare a adoptării Rezoluției conferinței „Prematuritatea în Republica Moldova: provocări și oportunități” din 14 noiembrie 2018.

La discuții au participat reprezentanții Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, ai Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, ai Companiei Naționale de Asigurări Sociale, Biroului National de Statistică, IMPS Institutul Mamei și Copilului, ai societății civile, UNICEF Moldova.

Pe 1 iunie, Avocatul Poporului pentru protecția drepturilor copiilor, Maia Bănărescu, împreună cu reprezentanții altor instituții publice și copiii prezenți în Grădina Publică “Ștefan cel Mare” din mun. Chișinău, au marcat Ziua Internațională a Copiilor.

Tradițional, Ombudsmanul Copilului a organizat o tombolă dedicată copiilor cu genericul “Cunoaște-ți drepturile”, având ca scop promovarea drepturilor copiilor, dar și informarea acestora despre drepturile și responsabilitățile pe care le au.

Copiii de diverse vârste care au participat la tombolă au fost încadrați în discuții interactive la tema drepturilor și libertăților omului, promovarea respectului față de demnitatea umană și egalitate între semeni.

Maia Bănărescu a felicitat participanții la eveniment cu ocazia Zilei Internaționale a Copiilor, i-a asigurat că va continua să vegheze respectarea drepturilor lor și că opiniile și sugestiile copiilor vor fi auzite.

Pe 19 iunie curent, la Chișinău s-a desfășurat seminarul Internațional „Cooperarea pentru reîntoarcerea copiilor migranți în țările de origine și standardele moderne de protecție a copilului”.

Evenimentul a fost organizat de către Asociația pentru Abilitarea Copilului și Familiei „AVE Copiii” în parteneriat cu Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Biroul Migrație și Azil al MAI și Centrul anti-discriminare „Memorial” din Belgia. Seminarul a avut scopul de găsi soluții pentru provocările ce țin de asigurarea protecției transnaționale a copiilor migranți din perspectiva returului asistat al copiilor neînsoțiți, serviciilor de îngrijire alternativă și accesului la educație în țările gazdă, inclusiv a adolescenților cu vârste de 16-18 ani.

La lucrările seminarului au fost participat profesioniști din domeniul protecției copilului, migrației și afacerilor interne din Republica Moldova și Ucraina, care au discutat și făcut schimb de idei, experiențe și bune practici

privind asigurarea drepturilor copiilor migranți identificați pe teritoriul acestor state fără însoțitori. De asemenea, s-a pus în discuție și actele internaționale regionale din acest domeniu care sunt depășite de timp și nu răspund realității.

Participanții au menționat că în spațiul post-sovietic sute de copii, indiferent dacă călătoresc singuri sau neînsoțiți de părinți, ajung să fie reținuți și plasați în instituții specializate de tip închis. Din cauza plasamentului în centrele de tip închis, mulți copii sunt în imposibilitatea de a merge la școală sau de a primi vizitatori, iar unii dintre aceștia, chiar – separați de părinți. Frecvent, legile lucrează împotriva lor și nu le asigură respectarea drepturilor și libertăților fundamentale.

Toți cei prezenți au pledat pentru drepturile copiilor migranți deținuți în instituțiile de tip închis și au optat pentru înlocuirea tratatelor regionale învechite ce regularizează deplasarea copiilor cu unele conforme standardelor internaționale moderne în domeniul drepturilor copilului.

Avocatul Poporului pentru drepturile copilului s-a alăturat Campaniei de caritate pentru sprijinul copiilor diagnosticați cu leucemie.

Acțiunea s-a desfășurat pe 20 iunie curent la Instituția de Educație Timpurie nr.225, sectorul Ciocana, mun. Chișinău, în contextul festivalului „Cireșarul copiilor”. Activitatea aflată la cea de-a IV-a ediție a avut drept scop promovarea alimentației sănătoase, valorificarea produselor din fructe autohtone – cireșele, precum și sensibilizarea copiilor privind problemele cu care se confruntă unii semeni de ai lor.

Maia Bănărescu a felicitat echipa instituției preșcolare pentru inițiativa de a ajuta copiii care sunt în dificultate, dar și pentru buna conlucrare dintre grădiniță și familie, copilul fiind prioritatea principală.

Banii colectați din donație au fost donați unor trei familii social vulnerabile care frecventează grădinița. Totodată, la eveniment au participat părinții a doi copii bolnavi de leucemie, precum și reprezentanții Asociației „Viață fără Leucemie”.

În contextul vacanței de vară, Ombudsmanul Copilului a făcut un demers către Inspectoratul Național al Muncii prin care a solicitat verificarea respectării prevederilor legale de către agenții economici la care sunt angajați copiii.

Totodată, Maia Bănărescu s-a adresat părinților/ reprezentanților legali și agenților economici să respecte prevederile legale privind munca copiilor, să le asigure securitatea vieții și sănătății, precum și să respecte și alte drepturi, cum ar

fi dreptul la odihnă, participarea la activități de recreare și dezvoltare, conform vârstei. (ombudsman.md/news/prevenirea-fenomenului-de-exploatare-a-copiilor-prin-munca-domeniu-prioritar-in-activitatea-avocatului-pentru-drepturile-copilului/)

Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Maia Bănărescu s-a alăturat campaniei STOP TORTURĂ lansată de A.O. „Amnesty International Moldova” în contextul Zilei Internaționale pentru susținerea victimelor torturii. Ombudsmanul Copilului a participat pe 26 iunie la masa rotundă unde s-a discutat situația victimelor torturii, evoluția cadrului juridic și investigarea cazurilor de tortură și rele tratamente.

Maia Bănărescu a menționat că Ombudsmanul în activitatea sa este preocupat de monitorizarea implementării actelor internaționale din domeniu, prevenirea torturii și examinarea cazurilor individuale în limita atribuțiilor. Totodată, Ombudsmanii sunt membri din oficiu ai Consiliului pentru prevenirea torturii, care în Republica Moldova reprezintă Mecanismul Național de Prevenire a Torturii.

Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a precizat că protecția copiilor împotriva torturii și relelor tratamente este prioritară în activitatea sa și a atras atenția autorităților publice asupra responsabilităților și obligațiilor asumate în urma ratificării Convenției ONU pentru Drepturile Copilului (ombudsman.md/news/maia-banarescu-atitudine-demna-fata-de-copii-excluderea-in-totalitate-a-aplicarii-oricarei-forme-de-r/).

La 27 iunie curent, în incinta Consiliului Raional Anenii Noi, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Maia Bănărescu, a desfășurat o masă rotundă la tema: „Rolul important al autorităților tutelare în realizarea deplină a drepturilor copiilor din zona limitrofă regiunii transnistrene”.

În cadrul mesei rotunde s-au întrunit reprezentanți ai direcțiilor asistență socială și protecție a familiei din zona limitrofă a regiunii transnistrene, iar în calitate de experți: judecători, avocați, notari, executori judecătorești și specialiști ai Direcției Generale Stare Civilă a Agenției Servicii Publice. Au fost discutate problemele legate de protecția drepturilor copiilor aflați în situație de risc, dificultățile pe care le întâmpină reprezentanții autorităților tutelare din regiune în cadrul examinării cazurilor privind determinarea domiciliului copilului, decădere/restabilire din/în drepturile părintești, permisiunea/contestarea plecării peste hotarele Republicii Moldova a copilului fără acordul unuia dintre părinți,

schimbarea numelui și prenumelui copilului, drepturile patrimoniale ale minorului, stabilirea/contestarea graficelor de întrevederi, instituirea tutelei/curatelei, încuviințarea adopției, documentarea copiilor etc. (mbudsman.md/news/rolul-autoritatilor-tutelare-in-realizarea-deplina-a-drepturilor-copiilor-din-zona-limitrofa-regiunii-transnistrene/)

Maia Bănărescu a menționat că va monitorizează continuu realizarea drepturilor copiilor din această zonă și a îndemnat participanții la masa rotundă să se adreseze Ombudsmanului Copilului ori de câte ori este nevoie de implicarea acestuia în apărarea intereselor copiilor în conformitate cu Convenția ONU pentru drepturile copilului și legislația națională în vigoare.

COOPERAREA EXTERNĂ

Avocatul Poporului a participat la lucrările celei de-a 12-a sesiuni a Conferinței statelor membre la Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități (COSP), care s-a desfășurat la sediul central ONU din New York, SUA.

Tema conferinței a fost *„Asigurarea incluziunii persoanelor cu dizabilități într-o lume în schimbare prin punerea în aplicare a Convenției ONU cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități”*.

La eveniment au participat reprezentanții guvernelor ale 178 de state, reprezentanții organizațiilor mondiale pentru protecția drepturilor persoanelor cu dizabilități, reprezentanții instituțiilor acreditate de protecție a drepturilor omului, precum și societatea civilă. Participanții au semnat o rezoluție prin care statele membre se obligă să întreprindă acțiuni pentru prevenirea abuzului, violenței și discriminării persoanelor cu dizabilități.

Avocatul poporului, Mihail Cotorobai, a participat la reuniunea la nivel înalt ”O perspectivă asupra unei viitoare strategii de prevenire și cmbatere a antisemitismului, rasismului, xenofobiei, radicalizării și discursului bazat pe ură”.

Evenimentul a avut loc la **București**, în perioada **17-18 iunie 2019**, fiind organizată în contextul **Președinției României la Consiliul Uniunii Europene**, în cadrul celui de-al patrulea pilon asumat, referitor la *Europa valorilor comune*.

Reunuunea a fost organizată în cooperare cu reprezentanții Congresului Mondial Evreiesc, reprezentanții Federației Comunității Evreiești din România și alte organizații relevante. Ombudsmanul Mihail Cotorobai a vorbit despre acțiunile statului Republica Moldova în procesul de combatere a atitudinii discriminatorii și discursului bazat pe ură față de persoanele de alte etnii.

Avocatul Poporului a participat la lucrările *Adunării Parlamentare a Cooperării Economice la Marea Neagră*, la care s-a discutat despre rolul Ombudsmanului în fortificarea democrației în statele membre ale APCEMN.

Evenimentul a avut loc la Batumi, Georgia și a întrunit deputați din statele membre ale APCEMN, ombudsmani, reprezentanți ai instituțiilor ombudsmanilor din regiunea Mării Negre.

În cadrul ședinței Comitetului APCEMN pentru problemele juridice și politice a fost pusă în discuție tema „Rolul Ombudsmanului în consolidarea democrației în statele membre APCEMN”, au fost prezentate informații despre evoluția instituțiilor naționale de protecție a drepturilor omului în spațiul din bazinul Mării Negre, problemele cu care acestea se confruntă, perspectivele de dezvoltare.

Avocatul Poporului, Mihail Cotorobai, s-a referit la activitatea Oficiului Avocatului Poporului, la provocările existente, la modul de colaborare cu deputații din Parlamentul țării.

Ombudsmanul a menționat faptul că eficiența unei instituții naționale de protecție a drepturilor omului (INDO) depinde în mare parte de suportul acordat de către Parlament și și-a exprimat regretul că în Republica Moldova Instituția Ombudsmanului nu se bucură de întreg sprijinul de care are nevoie din partea deputaților. Mihail Cotorobai a amintit în context despre standardele stipulate în Principiile de la Belgrad privind relația dintre o INDO și Legislativ, chemând deputații din statele membre ale APCEMN să se ghideze de aceste norme, ceea ce va contribui la consolidarea democrației și statului de drept în zona Mării Negre.

În perioada 8-9 mai current, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Maia Bănărescu, a participat la ședința preliminară a conferinței anuale a Rețelei Europene a Ombudsmanilor pentru protecția drepturilor copilului (ENOC) care urmează să aibă loc în luna septembrie curent.

Scopul seminarului a fost lansarea discuțiilor între membrii ENOC asupra subiectului conferinței „Protecția copiilor în mediul on-line”, familiarizarea cu

bunele practici în domeniu ale colegilor-ombudsmani și elaborarea proiectului Declarației care urmează a fi adoptată în cadrul Conferinței anuale.

Dezbaterile au fost lansate de către Ombudsmanul Irlandei de nord pentru copii, Koulla Yaisouma, care prezidează organizația în perioada anului 2019, solicitând participanților să înainteze mai multe propuneri bazate pe experiențele acestora și sistemul juridic național.

Avocatul Poporului pentru drepturile copilului Maia Bănărescu a vorbit despre problemele ce țin de protecția copiilor din Republica Moldova în mediul on-line. De asemenea, Ombudsmanul Copilului a punctat necesitatea respectării art.12 și art.13 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului în procesul de asigurare a principiilor de bază în domeniul protecției drepturilor copilului.

În cadrul celei de-a doua zi a seminarului au fost discutate noile tendințe în procesul de asigurare a respectării dreptului copilului la opinie în interacțiune cu mediul on-line. Totodată, participanții la conferință au fost antrenați în mai multe ateliere de lucru, unde au fost simulate un șir de spețe teoretice, în scopul fortificării cunoștințelor, care urmează să fie aplicate de către fiecare instituție în țara sa.

Pe 16-17 mai curent, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Maia Bănărescu, a participat la Conferința Internațională „Cooperarea multisectorială în prevenirea și combaterea exploatării și abuzului sexual on line al copilului” care a avut loc la Strasbourg.

La conferință au fost discutate mai multe subiecte privind identificarea copiilor-potențiale victime ale abuzului și exploatării sexuale prin intermediul rețelelor de pe internet, intervențiile prompte ale actorilor mecanismului intersectorial și asistența acordată copiilor-victime. De asemenea, a fost abordat subiectul privind activitatea organelor de drept în stabilirea rețelelor și persoanelor care au scopul de a abuza și exploata copilul, în contextul cooperării internaționale în procesul de prevenire și combatere a fenomenului de abuz asupra copilului aflat în mediul digital.

Ombudsmanul Copilului a reamintit obligația pozitivă a statelor de a crea instrumente și mecanisme eficiente pentru respectarea drepturilor copilului în toate acțiunile întreprinse. Referindu-se la subiectele discutate, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a precizat că este necesar de a asigura respectarea drepturilor copilului la orice etapă a examinării cazurilor de abuz față de copii, în special, abuz sexual, indiferent din care mediu provine, precizând procesul de management a cazului, justiție prietenoasă copilului și asigurarea asistenței necesare psihologice, juridice, etc. Maia Bănărescu a subliniat importanța instruirii specializate a tuturor profesioniștilor care intra în contact cu

copiii: judecători, avocați, procurori, polițiști, cadrele didactice, asistenții sociali, primarii, etc. O direcție aparte în procesul de informare în acest domeniu trebuie să fie lucrul cu copiii și părinții.

Maia Bănărescu a informat despre atribuțiile și activitatea de Ombudsman al Copilului, acțiunile privind monitorizarea implementării la nivel național a Convenției ONU privind drepturile copilului și a altor tratate internaționale ratificate de Republica Moldova, precum și despre activitatea de prevenire realizată prin discuții și instruirii cu copiii despre drepturile lor și securitatea în mediul on-line.

Pe 21 și 22 mai 2019, angajați ai Oficiului Avocatului Poporului au participat la întrunirile Grupului de lucru pentru Comunicare și a Grupului de lucru pentru Drepturi Economice și Sociale ale Rețelei Europene a Instituțiilor Naționale de Protecție a Drepturilor Omului (ENNHRI). La atelierele de lucru a fost efectuat un schimb de bune practici pe domeniile de competențe și s-au discutat „Tactici de comunicare privind drepturile sociale și economice”.

Reprezentantul Oficiului Avocatului Poporului a participat la ședința Grupului de lucru al Rețelei Europene a Instituțiilor Naționale de Protecție a Drepturilor Omului (ENNHRI)⁷ privind rolul instituțiilor ombudsmanului în situațiile de conflict și post-conflict, care a avut loc la Bruxelles, Belgia.

În cadrul întâlnirii, participanții au făcut schimb de practici cu privire la rolul instituțiilor ombudsmanului în abordarea drepturilor omului în astfel de contexte dificile, în conformitate cu mandatul lor vast privind drepturile omului și în conformitate cu Principiile de la Paris. La eveniment au luat parte, de asemenea, reprezentanți ai Organizației Națiunilor Unite, ai Consiliului Europei, ai Uniunii Europene și ai Oficiului OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului.

ACTIVITĂȚI **DE PREVENIRE A TORTURII**

În contextul Zilei Internaționale de Reabilitare a Victimelor Torturii, consemnată pe 26 iunie, Oficiul Avocatului Poporului a organizat mai multe acțiuni.

⁷ Oficiul Avocatului Poporului este membru al Rețelei Europene a Instituțiilor Naționale de Protecție a Drepturilor Omului din 2015.

În perioada 20-27 iunie a avut loc Campania online „[#EuNUAplac1661–#EuRespectDemnitateaUmană](#)”. Acțiunea a fost realizată în parteneriat cu Administrația Națională a Penitenciarelor și Inspectoratul General al Poliției cu scopul de a promova toleranța zero față de actele de tortură.

Pe 21 iunie 2019, în incinta Academiei de Științe a Republicii Moldova, a avut loc prezentarea publică a Raportului privind situația persoanelor reținute și aflate în custodia poliției. (<http://ombudsman.md/news/prezentarea-publica-a-raportului-privind-situatia-persoanelor-retinute-si-aflate-in-custodia-politiei/>).

Raportul conține constatări științifico-empirice cu privire la fenomenul reținerii procesuale. <http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2019/06/Raport-Situatia-persoanelor-retinute-RO-Web.pdf>

Scopul proiectului a fost de a contribui la respectarea demnității umane și a drepturilor persoanelor reținute de poliție prin identificarea deficiențelor manageriale și procedurale existente în sistemul polițienesc la etapele incipiente ale urmăririi penale. Pentru aceasta, în 2018, membrii Oficiului Avocatului Poporului au efectuat 32 de vizite preventive și de monitorizare în Inspectoratele de Poliție din țară.

Activitatea în cauză a fost organizată în cadrul proiectului „Managementul reținerii și detenției în Inspectoratele de Poliție din Republica Moldova” implementat de Oficiul Avocatului Poporului cu susținerea financiară a Departamentului Justiție și Drepturile Omului al Fundației Soros-Moldova.

Pe 26 iunie Avocatul Poporului a transmis Inspectoratului General de Poliție (IGP) 30 de panouri cu informații despre mandatul Ombudsmanului în prevenirea torturii.

Totodată, Oficiul Avocatului Poporului a transmis 6 panouri informative cu titlul „Prevenirea torturii” și centrelor de plasament temporat pentru persoanele cu dizabilități. Anterior panouri de acest gen au fost amplasate în edificiile organelor procuraturii și în instituțiile penitenciar din țară.

ACTIVITATEA FORUMULUI STUDENȚILOR ANTITORTURĂ

La 24 mai 2019 membrii Forumului Studenților antitortură⁸ de comun cu angajații Direcției prevenirea torturii din cadrul Oficiului Avocatului Poporului au ținut o lecție publică la Universitatea de Stat din Moldova la tema: „Prevenirea torturii: provocări și perspective”.

Evenimentul a avut drept scop transpunerea experiențelor acumulate de studenții antitortură colegilor săi cu titlu de informare despre activitățile de prevenirea a torturii realizate de Avocatul Poporului și angajații OAP. La activitatea respectivă au participat peste 27 de studenți.

La 24 mai 2019 membrii Forumului Studenților antitortură de comun cu angajații Direcției prevenirea torturii din cadrul Oficiului Avocatului Poporului au efectuată o vizită de studiu la Centrul de plasament temporar pentru persoanele cu dizabilități (adulte) (CPTPD) din mun. Bălți.

Vizita de studiu a avut drept scop familiarizarea membrilor Forumului Studenților anti-tortură cu specificul activității instituției vizate, discuții cu administrația, angajații și beneficiarii, inițiere privind specificul activității Centrului, vizitarea spațiilor locative (bloc 1, bloc 2), cantinei, etc

Administrația și angajații CPTPD Bălți au fost receptivi și au contribuit la buna organizare și desfășurare a vizitei respective. Membrii Forumului au avut posibilitatea să viziteze orice spațiu, să acorde întrebări, să discute confidențial cu beneficiarii, să prezinte sugestii și să verifice corectitudinea întocmirii documentației interne. Urmare a vizitei, studenții vor întocmi raport de vizită, conform reperelor unei vizite preventive.

ACTIVITĂȚI DE INFORMARE/INSTRUIRE **ORGANIZATE DE** **OFICIUL AVOCATULUI POPORULUI**

La 02 și 03 aprilie 2019, șeful Direcției prevenirea torturii, Alexandru Zubco, a desfășurat două activități de instruire la tema „Asigurarea drepturilor omului în sistemul penitenciar. Mecanisme de prevenire a torturii și rețelilor tratamente”. Atelierele de instruire au avut loc la Centrul de Instruire al Administrației Naționale a Penitenciarelor pentru 32 angajați. Participanții au fost inițiați în drepturile omului și principiile fundamentale; mecanisme internaționale, regionale și naționale de protecție a drepturilor omului, rolul ANP în sistemul de

⁸ Forumul studenților anti-tortură este creat pe lângă Oficiul Avocatului Poporului în calitate de platformă a studenților din cadrul instituțiilor de învățământ superior din Republica Moldova, implicați voluntar în activități de prevenire a torturii și rețelilor tratamente.

protecție a drepturilor omului, relațiile angajat ANP-deținut, prevenirea încălcărilor de drepturile omului în sistemul închis.

În perioada 15-17 aprilie, angajatul OAP, Ion Miron, a instruit subofițerii în cadrul Unității Militare 1006 a Inspectoratului General de Carabinieri. Principalele subiecte ale instruirii au vizat standardele naționale și internaționale în domeniul asigurării și respectării drepturilor omului în cadrul întrunirilor, misiunea carabinierilor și caracteristicile drepturilor omului, precum și principiile directorii în domeniul asigurării libertății întrunirilor constituie.

Carabinierii au fost antrenați în discuții pe marginea prevederilor legislației naționale în domeniul abordat, în analiza unor cazuri documentate și a unor cauze examinate de CEDO. Activitatea a avut loc în formă interactivă și a presupus implicarea carabinierilor la toate etapele procesului de instruire.

Șeful Direcției drepturile copilului a Oficiului Avocatului Poporului (OAP), Tamara Tentiuc, a instruit noii angajați în sistemul penitenciar la Centrul de Instruire al Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP).

În cadrul cursului de instruire audienții au fost familiarizați cu principiile generale de protecție a drepturile copilului, cu accentul pe obligațiile primordiale ale statului asumate prin semnarea Convenției ONU cu privire la drepturile copilului.

Reprezentantul OAP le-a vorbit participanților la instruire despre importanța respectării drepturilor minorilor din detenție la educație, familie, sănătate, protecție socială, de rând cu drepturile și libertăți civile. Tamara Tentiuc a menționat că minorul condamnat la ispășirea unei pedepse cu privațiune de libertate rămâne în continuare subiect și deținător de drepturi, pe care trebuie să le poată exercita efectiv, fără obstrucționări nemotivate din partea statului.

Funcționarul OAP a notat că plasarea copilului în custodia statului (instituția de detenție) reprezintă cea mai drastică formă de sancționare și urmează a fi aplicată în ultimă instanță, pentru o perioadă cât mai scurtă, cu respectarea principiului umanismului și legalității.

La 14 mai 2019, în cadrul informării cetățenilor, angajații Reprezentanței Comrat a Oficiului Avocatului Poporului au avut o întâlnire cu profesorii Liceului „Baranovschi” din satul Copciac, raionul Ceadăr-Lunga.

Funcționarii instituției au familiarizat profesorii cu activitățile și atribuțiile Avocatului Poporului și Avocatului Poporului pentru Drepturile Copilului. Au fost evidențiate principalele activități ale Oficiului Avocatului Poporului, au fost prezentate informații cu privire la adresările parvenite la Reprezentanța Comrat a OAP. Cei 25 de participanți au fost informați despre posibilitățile de contactare a Ombudsmanului.

În baza acordului de colaborare, semnat între Avocatul Poporului și Inspectoratul General de Carabinieri, Reprezentanța Comrat a OAP a organizat instruirea în domeniul dreptului omului în Unitatea militară 1045 a Inspectoratului General de Carabinieri. Activitatea de instruire a fost pregătită în conformitate cu metodologia aprobată în cadrul Oficiului Avocatului Poporului și conform procedurii instituționalizate.

Formatorul OAP, Svetlana Mironova, a prezentat, în cadrul a două activități de instruire, din 07 și 22 mai 2019, standarde naționale și internaționale în domeniul asigurării respectării drepturilor omului în cadrul reuniunilor. Al doilea subiect de discuție l-au constituit principalele caracteristici ale statului de drept și rolul carabinierilor în asigurarea legii și ordinii publice în timpul cadrul întrunirilor, precum și principiile asigurării ordinii publice din perspectiva respectării drepturilor omului în cadrul exercitării libertății întrunirilor.

În contextul Zilei Internaționale a Familiei, la 14 mai 2019, consultantul în Direcția drepturile copilului din cadrul Oficiului Avocatului Poporului, Liliana Dubenco, a desfășurat activități de informare și promovare cu elevii claselor a cincea și a opta de la Liceul „Ciprian Porumbescu” din Chișinău. La activitate s-a vorbit despre importanța familiei în viața copilului, valorile unei familii sănătoase și ideea că familia este nucleul cel mai important din toate grupurile sociale, deoarece ea modelează și influențează persoana umană.. Elevii au mai discutat despre responsabilitățile pe care le au față de părinți.

Pe 18.04.2019, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Maia Bănărescu, s-a întâlnit cu elevi de la Liceul Teoretic „Hyperion” și a discutat cu ei despre cerșitul cu implicarea copilului și modalitățile de combatere a acestui fenomen. Acțiunea s-a înscris în contextul Campaniei de prevenire și combatere a fenomenului cerșetoriei și copiilor în situații de stradă „Nu le mai da bani! Ajută-ne să-i protejăm!”, lansată de Direcția municipală Chișinău de protecție a drepturilor copilului.

Maia Bănărescu a discutat cu reprezentanții Consiliul Elevilor din cadrul liceului, le-a vorbit despre atribuțiile Ombudsmanului, cum pot să participe la procesul decizional în probleme care îi vizează, i-a încurajat să-și exprime opinia ori de câte ori au ocazia să o facă.

Pentru a fortifica colaborarea între Ombudsmanul Copilului și IPLT „Hyperion”, Maia Bănărescu a semnat un acord de colaborare cu elevii liceului.

Pe 09 aprilie curent, consultantul în Direcția drepturilor copilului din cadrul Oficiului Avocatului Poporului, Liliana Dubenco, a desfășurat o activitate de informare despre fenomenul de bullying pentru elevii clasei a VI-a de la Liceul Teoretic cu Profil de Arte “Mihail Berezovschi”.

Angajata Oficiului Avocatului Poporului le-a vorbit copiilor despre originea, tipurile de bullying, părțile implicate în procesul respectiv și impactul fenomenului. Liliana Dubenco s-a referit și la deosebirea dintre bullying și oricare tip de violență, precum și despre prevenirea ambelor fenomene.

Elevii s-au implicat activ în discuție și si-au exprimat opiniile la acest subiect, ei au fost de asemenea informați despre activitatea Ombudsmanului Copilului și telefonul copilului, au primit materiale informative la tema drepturilor copilului.

La 05 aprilie curent, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, Maia Bănărescu, a vizitat satul Fetești, raionul Edineț, unde s-a întâlnit cu elevi și pedagogi de la liceul teoretic, cu primarul din localitate și a discutat mai multe chestiuni ce țin de respectarea drepturilor copilului.

Maia Bănărescu s-a întâlnit cu membrii Consiliului Elevilor din Liceul Teoretic s. Fetești. Copii au fost familiarizați cu atribuțiile Ombudsmanului Copilului, au fost implicați în discuții interactive despre respectarea drepturilor lor, participarea la procesul de luare a deciziilor care îi vizează în instituția de învățământ și la nivel de comunitate.

Angajații Direcției Drepturile Copilului a Oficiului Avocatului Poporului, Tamara Tentiuc, Dumitru Darea și Liliana Dubenco i-au informat pe elevii din clasele a III-a, IV-a, VIII-a, IX-a despre protecția față de violență și abuz, despre responsabilități și acțiunile/inacțiunile pentru care minorii devin pasibili de răspundere penală/contravențională începând cu vârsta de 14 ani.

Ombudsmanul Copiilor a participat la sesiunea Parlamentului Copiilor din s. Fetești, la care tinerii au pus în discuție trei proiecte de dezvoltare a unor servicii în cadrul comunității. Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a transmis

elevilor din cadrul liceului un panoul informativ privind atribuțiile Ombudsmanului Copilului și modalitatea de adresare la acesta.

Cu ocazia Zilei Internaționale de Conștientizare a Autismului, Ombudsmanul a luat parte la un flashmob desfășurat în scuarul monumentului lui Ștefan cel Mare și Sfânt din capitală, alături de copii, părinții și educatorii din serviciile sociale municipale destinate copiilor cu dizabilități.

Maia Bănărescu a mai participat la Primăria municipiului Chișinău la o întâlnire cu părinții copiilor cu autism, la care s-au discutat dificultățile cu care se confruntă aceștia în creșterea și educarea copiilor, cum ar fi lipsa serviciilor de abilitare, serviciilor de recreere pentru părinți, de incluziune educațională, în special pe timpul vacanțelor de vară etc. Maia Bănărescu a salutat intenția primarului interimar al mun. Chișinău, Ruslan Codreanu, de a deschide un serviciu specializat pentru copii și a încurajat șefa interimară a Direcției Protecție a Drepturilor Copiilor, Lucia Caciuc –Roșioru, să continue activitățile de promovare și protecție a copiilor, implicit din această categorie.

Problema copiilor cu autism este în vizorul Avocatului Poporului pentru drepturile copilului de la investirea în funcție. Ombudsmanul a elaborat un Raport tematic “Incluziunea socială a copiilor cu tulburări din spectru autist în Republica Moldova”^[1], în care a abordat problemele și necesitățile copiilor cu spectru autist.

Oficiul Avocatului Poporului a organizat la 13.06.2019 instruirea ofițerilor educatori din cadrul penitenciarelor în domeniul respectării drepturilor omului.

Cursul „Respectarea drepturilor omului în procesul de reintegrare socială a persoanelor eliberate din detenție” s-a desfășurat cu sprijinul Administrației Naționale a Penitenciarelor. Activitatea a avut drept scop percepția corectă de către angajații penitenciarelor a riscurilor discriminării persoanelor eliberate din detenție din perspectiva încălcării/respectării drepturilor omului.

Consultantul în cadrul Direcției drepturile copilului, Liliana Dubenco, a discutat cu participanții la instruire despre standardele naționale și internaționale în domeniul asigurării și respectării drepturilor omului. Cei 20 de ofițeri-educatori au fost informați despre importanța ghidării corecte a persoanele eliberate din detenție pentru evitarea discriminării lor, prevenind riscul discriminării și victimizării acestei categorii de persoane atunci când sunt eliberați din detenție.

Cursul face parte din activitățile de promovare a drepturilor omului prin instruire, desfășurate de Oficiul Avocatului Poporului și orientate spre sporirea

nivelului de conștientizare a diferitor grupuri de profesioniști în domeniul drepturilor omului, dar și spre înțelegerea necesității de a aborda atitudini și comportamente bazate pe respectarea drepturilor omului în activitate

**Direcția promovarea drepturilor omului
și comunicare a Oficiului Avocatului Poporului**

Tel.: 060002656

Pagina web: ombudsman.md

